

Kommissionens arbetsprogram 2016

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 15 november 2015 att ge bl.a. miljö- och jordbruksutskottet möjlighet att yttra sig över EU-kommissionens arbetsprogram för 2016.

I yttrandet lämnar miljö- och jordbruksutskottet sin övergripande syn på de delar av kommissionens arbetsprogram som berör utskottets beredningsområde. Utskottet noterar att kommissionens ambitionsnivå inom miljöområdet kunde ha varit högre och framhåller som exempel kommissionens förslag till ändringar av avfallsdirektiven inom ramen för arbetet med den cirkulära ekonomin. Vidare framhåller utskottet behovet av att kommissionen under det kommande året också lyfter fram andra frågor än de som nämns i arbetsprogrammet, t.ex. frågor om statsstöd och biobränslen.

I yttrandet finns en avvikande mening (SD).

Utskottets överväganden

Kort om kommissionens arbetsprogram

Allmänt

Varje år presenterar EU-kommissionen ett arbetsprogram med sina politiska prioriteringar för det kommande året. Arbetsprogrammet för 2016 – Dags för nya tag (KOM(2015) 610) presenterades den 27 oktober 2015. Programmet bygger på kommissionens tio politiska prioriteringar och strategierna från arbetsprogrammet 2015, bl.a. strategin för den digitala inre marknaden, energiunionen, den europeiska migrationsagendan, kapitalmarknadsunionen, handlingsplanen för en rättvis och effektiv företagsbeskattning, den nya handelsstrategin, kommissionens nyligen framlagda förslag om en fördjupad och stärkt ekonomisk och monetär union samt strategin för den inre marknaden som antogs i oktober 2015. I sex bilagor till programmet presenteras de planerade åtgärderna närmare.

Förslag inom miljö- och jordbruksutskottets beredningsområde

Flera av de förslag som nämns i arbetsprogrammet hör till miljö- och jordbruksutskottets beredningsområde. Bland de nya initiativ som framhålls finns bl.a. ett förslag till ett paket om cirkulär ekonomi innehållandes dels en allmän handlingsplan, dels ett förslag med långsiktiga mål på avfallsområdet (ändringar av avfallsdirektiven) samt ett paket om en energiunion innefattandes en översyn av EU:s s.k. bördefördelningsbeslut och en integrering av markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF) i EU:s klimatram för 2030.

Till de prioriterade förslag som är under behandling och som nämns i arbetsprogrammet hör bl.a. ett förslag till direktiv om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar och om ändring av det s.k. takdirektivet (2003/35/EG) samt ett förslag om ökade möjligheter för medlemsstaterna att begränsa eller förbjuda användning av genetiskt modifierade livsmedel och foder inom sina territorier.

Regeringens faktapromemoria

Regeringen överlämnade den 30 november 2015 en faktapromemoria över kommissionens arbetsprogram (2015/16:FPM16) till riksdagen. Av promemorian framgår att regeringen välkomnar kommissionens förslag på energi-, miljö- och klimatområdet, såsom genomförandet av energi- och klimatpaketet till 2030, men att regeringen hade önskat en ännu högre ambitionsnivå på detta område, inklusive användande av ekonomiska styrmedel, för att uppnå klimatmålen. Regeringen anför i promemorian också att arbetsprogrammet saknar förslag till ratifikation inom EU av

Minamatakonventionen om minskad kvicksilverexponering. Slutligen anför regeringen också att den ser fram emot att kommissionen lägger fram ett ambitiöst förslag om cirkulär ekonomi.

Kompletterande uppgifter

Kommissionen presenterade i juli 2014 det s.k. gröna paketet bestående av fyra meddelanden och ett förslag till ändringar av flera direktiv om avfall. Av kommissionens arbetsprogram för 2015 (KOM(2014) 910) framgick bl.a. att kommissionen avsåg att dra tillbaka förslaget till ändringar av avfallsdirektiven och i slutet av 2015 ersätta förslaget med ett nytt och mer heltäckande förslag för att främja en cirkulär ekonomi. I sitt yttrande till utrikesutskottet över arbetsprogrammet 2015 framhöll miljö- och jordbruksutskottet att det finns ett stort behov av den föreslagna lagstiftningen och att det är angeläget att förslaget kan genomföras med en hög ambitionsnivå. Utskottet ansåg därför att förslaget inte skulle dras tillbaka och ersättas med ett nytt (utl. 2014/15:UU4 bilaga 6).

I mars 2015 bekräftade kommissionen att förslaget till ändringar av avfallsdirektiven drogs tillbaka och meddelade att den avsåg att återkomma under 2015 med ett mer ambitiöst förslag inom ramen för arbetet med cirkulär ekonomi. I juli 2015 uppmanade Europaparlamentet kommissionen att återkomma med ett förslag innehållandes tydliga begränsningar för förbränning av återvinningsbart eller nedbrytningsbart avfall till 2020, infasning av ett förbud mot deponering av avfall till 2030 samt mål för återanvändning och återvinning av kommunalt avfall och förpackningsavfall på 70 respektive 80 procent till 2030.

Den 2 december 2015 presenterade kommissionen ett nytt förslag till ändringar av avfallsdirektiven. Förslaget innebär bl.a.

- en sänkning av målet för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall 2030 från 70 till 65 procent jämfört med tidigare förslag
- en sänkning av målet för återanvändning och återvinning av förpackningsavfall 2030 från 80 till 75 procent jämfört med tidigare förslag
- att målet om utfasning av deponering av avfall till 2025 ersätts med ett bindande mål om att minska deponeringen av avfall till högst 10 procent av avfallet till 2030
- att kravet på medlemsstaterna att vidta lämpliga åtgärder inom hela livsmedelskedjan för att minska matavfallet med minst 30 procent mellan den 1 januari 2017 och den 31 december 2025 ersätts med olika rapporterings- och uppföljningsåtgärder i syfte att uppnå FN:s hållbarhetsmål om att till 2030 halvera mängden livsmedelsavfall per capita i detaljhandels- och konsumentleden och minska livsmedelsförlusterna i produktions- och distributionskedjorna.

Vid en första behandling i Europaparlamentet den 2 december 2015 gav parlamentet enligt uppgift förslaget ett försiktigt välkomnande men framhöll samtidigt att ambitionsnivån när det gällde materialåtervinning, minskning av matavfall och deponi var alltför låg.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar inledningsvis att de nationella parlamenten får del av kommissionens arbetsprogram i ett så sent skede att parlamenten i praktiken saknar möjlighet att på ett önskvärt sätt redovisa sina synpunkter på programmets inriktning. En annan ordning i detta avseende vore att föredra.

Med detta sagt noterar utskottet att kommissionens agenda, vilket också återspeglas i arbetsprogrammet, har en tydlig inriktning på sysselsättning och tillväxt. Utskottet har, i ljuset av den ekonomiska kris som under de senaste åren präglat EU, förståelse för detta men anser samtidigt att det inte får ta fokus från den stora utmaning som klimatförändringarna utgör. Utskottet ser inte heller att det behöver finnas en motsättning mellan dessa frågor.

I enlighet med vad kommissionen förutskickade i arbetsprogrammet för 2015 drog den i mars tillbaka sitt förslag till ändringar av avfallsdirektiven och meddelade att den avsåg att återkomma med ett mer ambitiöst förslag. I sitt yttrande över arbetsprogrammet för 2015 framhöll miljö- och jordbruksutskottet behovet av den föreslagna lagstiftningen och det angelägna i att förslaget genomförs med en hög ambitionsnivå. Det reviderade förslag som kommissionen presenterade i början av december ger enligt utskottet inte uttryck för en höjd ambitionsnivå. Utskottet vidhåller därför vad det tidigare anfört i frågan och instämmer därmed i Europaparlamentets efterlysning av en högre ambitionsnivå i dessa frågor.

En fråga som inte omnämns i kommissionens arbetsprogram men som enligt utskottet är av stor betydelse för möjligheterna att nå klimatmålen och begränsa utsläppen av växthusgaser är att skapa system som gör det lönsamt för EU:s medlemsstater att välja bort fossila bränslen. Sverige har höga klimatambitioner, vilket bl.a. kommer till uttryck i ett uttalat mål om att den svenska fordonsflottan ska vara oberoende av fossila bränslen till 2030. För att nå dit arbetar Sverige bl.a. med att främja en omställning från fossila bränslen till biodrivmedel. Ett av de mest kostnadseffektiva styrmedlen i detta arbete är koldioxidskatten. Ett effektivt genomförande av det arbetet begränsas dock av EU:s regler om statsstöd. Utskottet vill därför i detta sammanhang betona det önskvärda i att kommissionen under 2016 arbetar aktivt för att hitta konstruktiva lösningar på detta problem.

Stockholm den 19 januari 2016

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Kristina Yngwe (C), Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Isak From (S), Johan Hultberg (M), Maria Strömkvist (S), Åsa Coenraads (M), Jan-Olof Larsson (S), Stina Bergström (MP), Anders Forsberg (SD), Jens Holm (V), Lars-Axel Nordell (KD), Marianne Pettersson (S), Jesper Skalberg Karlsson (M), Emma Nohrén (MP), Fredrik Malm (L) och Magnus Oscarsson (KD).

Avvikande meningar

Kommissionens arbetsprogram 2016 (SD)

Anders Forsberg (SD) anför:

Utskottets yttrande signalerar att det inte finns någon konflikt mellan ekonomisk utveckling och mycket långtgående mål vad gäller reduktioner av koldioxidutsläpp. Sverigedemokraternas uppfattning är att en sådan konflikt föreligger och att regeringen gör Sverige och EU en otjänst genom att förneka detta. I en tid av svåra ekonomiska prioriteringar och ett ansträngt finansiellt läge är detta en diskutabel hållning. För självklart måste man i slutändan göra prioriteringar.

Det är Sverigedemokraternas ståndpunkt att Sverige och EU ska genomföra de utsläppsminskningar man har kommit överens om enligt internationella avtal. Vill man gå längre än så bör det ske inom ramen för internationella överenskommelser, annars drabbas svensk och europeisk konkurrenskraft. Energieffektiviseringar är många gånger möjliga att motivera, men det sjunkande oljepriset understryker att det inte alltid per definition är lönsamt.

Regeringen uppvisar för övrigt en ensidig syn på biodrivmedel i ett svenskt, europeiskt och internationellt perspektiv. Sverigedemokraterna anser inte att det vare sig är realistiskt eller önskvärt att försöka uppnå en fossiloberoende fordonsflotta fram till 2030 och i synnerhet inte genom massiva satsningar på första generationens biobränslen. Erfarenheten visar att detta riskerar att leda till högst kostsamma felsatsningar med i bästa fall marginell nytta för miljön och i värsta fall med direkt negativa konsekvenser för miljön. Denna diskussion är mycket levande på EU-nivå, medan många svenska politiker förefaller omedvetna om biodrivmedlens negativa aspekter.

Sverigedemokraterna anser vidare inte att avfallsfrågor lämpar sig för överstatliga lösningar.